

FLORIN PIERSIC : DRUMUL SPRE COMPOZIȚIE

E, fără îndoială, un act de curaj să iei un actor frumos, pus mereu să joace pe băiatul frumos, june-prim „turnat” din cap pînă în picioare și să-l distribuie în rolul unui arierat mintal. Acest curaj l-a avut regizorul Alexandru Finți în „Oameni și șoareci” de Steinbeck. Sub îndrumarea sa, Florin Piersic a făcut un pas important pe drumul maturizării artistice: a „ieșit din propria sa piele” pentru a intra într-una cu totul diferită, a demonstrat că poate **compune** cu succes o diversitate de roluri peste limitele propriei înfățișări fizice. Compoziția sa nu este demonstrație de virtuozitate în sine, ea se integrează ideii generale a spectacolului. Interpretarea lui Piersic abordează cu discreție latura maladivă a personajului, punind accentul pe cea umană. Lennie, uriașul cu suflet de copil, căruia-i place să mîngîie blînița șoriceilor și tot ce e catifelat, apare ca o ființă fără apărare în mijlocul unei lumi brutale, pline de primejdii ce pîdesc la tot pasul. Pe fața lui, zîmbetul deschis, candid și blajin se amestecă din cînd în cînd cu o undă de îngrijorare; nu cumva să-l părăsească bunul său prieten George. Este ceva de viete fugărită în acest muncitor ziler, care lucrează cit patru dar intră peste tot în încurcături fatale și care moare vi-sînd o odihnă ce nu poate fi dobîndită niciodată. Dincolo de compătimirea față de un infirm, Piersic ne-a transmis ceva din tragismul unor relații sociale de unde omenia este exclusă.

ILEANA PREDESCU: DIALECTICA PERSONAJULUI

Ileana Predescu face parte dintre actorii multilaterali, stăpîni pe mai multe voci, pe mai multe staturi, pe mai multe fizionomii, capabili să surprindă într-un personaj jocul contradicțiilor și al traversărilor vertiginose de la o stare la alta. Unul din primele sale succese a fost, cu ani în urmă, „Invățătoarea” de Brody Sandor: era, aici, pe de o parte o fetișcană înfiptă care înfruntă cu nonșalanță pe oricine nu-i e pe plac, și mai ales pe boieri, iar pe de altă parte o femeie învăpăiată care se îndrăgostește, printr-o ironie a soartei, chiar de tînărul boier Nagy, un bețiv și un afemeiat. Rînd pe rînd — și uneori în același timp — ea a fost volubilă și malițioasă, temerară și speriată, indignată și plină de duioșie, flatată și lucidă; a cochetat cu toată viclenia feminității și a rezistat persecuțiilor cu cea mai severă bărbăție; a fost îndrăgostită pînă la pierderea minții și revoltată din adîncul sufletului; a așteptat fremătînd de nesiguranță un semn de la omul iubit, și a luat, cînd trebuia, hotărîri rapide și ferme — totul cu o strălucire natura-

4 „N-ai să mă părăsești, George, nu-i așa că n-ai să mă părăsești?” (Florin Piersic în „Oameni și șoareci”).

5 Lupta cea mai grea rămîne totuși cea cu sine însuși (Ion Marinescu și Tatiana Iekel în „Oricît ar părea de ciudat”).

6 Un Iago care știe să inspire încredere (Ion Pavlescu alături de Vasile Cosma în „Othello”).

lă. Am admirat în multe alte spectacole varietatea inepuizabilă a resurselor de care dispune Ileana Predescu. Recent, în „Tigrul”, compoziția actriței a împletit cu măiestrie spaima femeii răpite în plină noapte cu o notă tot mai accentuată de înțelegere pentru răpitorul ei, tonul moralizator al doamnei de condiție bună care ia parte la activitatea societăților de binefacere și frivolitatea cuconitei lipsite de preocupări serioase, observația de bun-simț și autoironia. Ileana Predescu ne dezvăluie astfel, cu subtilitate, personajul din mai multe unghiuri diferite: așa cum pare a fi Gloria la începutul piesei, așa cum o vede „tigrul” Ben, așa cum se vede ea însăși și așa cum o vedem noi în final.

MARIN MORARU: FANTEZIE ȘI EXPRESIE CORPORALĂ

Meșteșugul actorului nu mai este de mult sinonim cu declamația. Formele diverse ale expresiei corporale — mișcarea, gestul, pantomima, baletul, uneori chiar mijloacele clownești — se unesc cu rostirea, cu cîntul și onomatopeea într-o imagine complexă, vizual-auditivă, a cărei înfiripare solicită din plin fantezia interpretului. În acest stil au fost create mai toate personajele spectacolului „Troilus și Cresida” de Shakespeare la Teatrul de comedie. Ne vom referi, spre exemplificare, la unul singur: Patrocle. Pornind de la sugestia, existentă în text, a unor legături nefirești între Ahile și Patrocle, Marin Moraru a compus, cu un umor usturător, chipul grotesc al „cățelei lui Ahile”. I-a dat un cap lunguiet și efeminat; doi ochi rotunzi, cu privirea obraznică și speriată în același timp; o voce pițigăiată, insinuantă; un zîmbet stupid; două picioare slăbănoage, cu mersul împleticit; a purtat „cochet” o genută în minile strimbe dar posesive; l-a inzestrat, în fine, cu darul prostiei totale. Iar în acest portret atît de incisiv nimic nu apare grosier sau indecent, compoziția lui Marin Moraru, încărcată de sensuri satirice precise, poartă marca veritabilei transfigurări artistice.

Lacanism, interiorizare, capacitate de a gîndi pe scenă, de a ridica eroul dramatic la simbol, imbinarea emoției cu luciditatea, autoironie, redarea complexă a personajului în dialectica trăsăturilor lui sufletești, pătrunderea de la aparență la esență, compunerea originală a rolului printr-o bogată imaginație scenică și imbinarea textului cu expresia corporală — din toate aceste elemente se înfiripă profilul unei noi generații actoricești, continuatoare a celor mai înaintate tradiții ale artei noastre scenice realiste. Cău-tînd limbajul cel mai potrivit pentru a se adresa contemporanilor săi, teatrul de bună calitate e mereu nou și mereu tînăr, ca viața pe care o reflectă.

Andrei BĂLEANU